

Tillståndsprövning av vindkraftstorn

Gunilla Rudehill är kommunarkitekt i Sollefteå i frågor som rör tillstånd för att bygga vindkraftstorn. Hon arbetar på samhällsbyggnadskontoret och tillsammans med kommunekologen och chefen för miljö- och hälsoskyddskontoret hanterar hon ansökningar om att få anlägga vindkraftsverk.

- Alla ansökningar har olika komplikationer. I ett av fallen, Flakaberget, var det inte så många protester. Det var påtagligt att tornet kommer att synas men det blev inte lika problematiskt som det blev i fallet vid Lungsjön.

➤ Miljöbalken (MB) och plan- och bygglagen (PBL) förändrades 2009-08-01 när det gäller prövningsordningen. Nu ska en kommunal bygglovprövning göras för vindkraftsverk som enligt miljöbalken inte är tillståndspliktiga. Om det är fråga om två vindkraftverk högre än 150 m (inklusive rotorblad) eller om det handlar om anläggningar med sju eller fler verk högre än 120 m ska detta anmälas till Länsstyrelsen. På Flakaberget gäller ansökan sex verk som inte överstiger 150 m och då krävs dels bygglov dels att ansökan ska prövas av stadsbyggnadsnämnden.

Vid Flakaberget finns det en bebyggelse, Moflobodarna. Det är några små stugor som egentligen ligger för nära vindkraftstornet.

- Om de hade bedömts vara fritidshus så hade hela projektet kullkastats men vi bedömde att det rörde sig om jaktstugor där människor vistas tillfälligt. Hade det varit boende av mer permanent karaktär hade det varit olämpligt att bygga vindkraftstornet där.

BRA SYNBARHETSANALYSER

Det finns modeller som kan visa hur landskapet kan se ut med vindkraftstornen på plats.

- För vindkraftverken vid Flakaberget hade de väldigt bra synbarhetsanalyser. De visade på en kartbild varifrån de syntes med modeller som visade på flera mils avstånd. Vi fick ett bra underlag och det fungerade bra när vi skulle bedöma det hela. När jag säger vi så menar jag vi som arbetar på samhällsbyggnadskontoret.

Som kommunarkitekt arbetar Gunilla Rudehill med plan- och bygglagen, PBL, och landskapsbildsfrågor. Det finns en översiktsplan och en landskapsanalys som

Från vänster: Mariela Lindström avdelningschef miljöavdelningen, Maria Danvind kommunekolog och Gunilla Rudehill kommunarkitekt.

hon går efter. Även frågor om kultur, miljö och friluftsliv ligger inom hennes område. Det finns även en kommunekolog på samhällsbyggnadskontoret, Maria Danvind. Hon bevakar naturvårdsfrågorna. Mariela Lindström är avdelningschef på miljöavdelningen som ser över hur man klarar riktvärden för buller och annat inom miljöområdet.

- Det är en styrka att vi arbetar tillsammans. Vi bedömer alltid ett ärende som hamnar på kommunal nivå både som ett anmälningsärende och som ett bygglovsärende. När det kommer in större ärenden som hamnar hos länsstyrelsen arbetar vi mer som en remissinstans och yttrar oss i vad vi tycker om ärendet. Mest arbete blir det naturligtvis när vi ska handlägga ett helt ärende.

ÄRENDEN RULLAR PÅ

Gunilla Rudehill gissar att samhällsbyggnadskontoret fått in ett tjugotal ärenden om vindkraftverk i dagsläget men det antas bli fler inom en snar framtid.

- SSV AB, ett norskt företag har tillsammans med SCA som är ett skogsföretag lagt en ansökan på flera hundra vindkraftverk fördelat på olika parker i flera kommuner. Det har blivit överprövat av bland annat rennäringsen och av ornitologer som

vill skydda kungsörnen. Det har inte fattats något formellt beslut i det ärendet. Men när det väl är gjort kommer det antagligen att rulla på med fler ärenden hos oss också. De kommer att bygga anslutningsledningar och det kommer att bli ganska vägläggande när de kommer igång.

Än så länge har samhällsbyggnadskontoret bara beslutat om två ärenden, ett på Flakaberget och ett i Lungsjön. Vid Flakaberget flöt allt på och det var inga stopp på vägen mot ett beslut. Men vid Lungsjön har läget blivit ett helt annat. Det är framför allt två av sammanlagt sex stycken

vindkraftstorn som har gett upphov till diskussioner. I mars månad beviljades bygglov för alla sex verken och i april överklagades beslutet som stadsbyggnadsnämnden fattat.

Fyra av kraftverken kommer att stå på en höjd som kallas för Nallkullen. Den ligger på ett längre avstånd från byn vid Lungsjön, de har inte gett upphov till några diskussioner. Däremot har de två verk som är tänkt att stå på Storberget fått kritik. Innan bygglovet beviljades var det fyra familjer i byn som hade kritiska synpunkter. Det är dessa som nu har överklagat beslutet.

VILLE BEVILJA

Argumenten mot de två tornen är att de skulle försämra livsmiljön visuellt och ljudmässigt samt att de anser att den demokratiska processen inte gått rätt till. Samhällsbyggnadskontoret hade innan beslutet togs föreslagit för nämnden att inte ge bygglov för de två verken på Storberget eftersom de skulle dominera landskapsbilden allt för mycket. När nämnden på grund av överklagandet tog upp ärendet vid ett sammanträde så ville man fortfarande bevilja bygglov. Nu har därför överklagandet gått vidare till länsstyrelsen

och det kommer att ta ytterligare några månader innan det blir klart.

Det finns ingen tydlig lagstiftning när det gäller landskapsbild. Ordet landskapsbild finns inte med i Miljöbalken men det finns med på ett ställe i PBL och det används mycket i löpande text när det gäller till exempel översiktsplanen för Sollefteå kommun.

- Vi har både en kommunal landskapsanalys och en regional. Det är det jag stödjer mig på i min argumentation när det gäller Nallkullen och Storberget. Byn vetter mot söder och blickarna dras därför mot den här höjden, Storberget. De som klagade på de två verken där tyckte att verken skulle dominera utsikten och jag höll med dem. Beslutet blev att vi kördes över som tjänstemän och att stadsbyggnadsnämnden beviljade bygglov för alla sex verken.

VILKEN TYNGD AR LANDSKAPSBILD?

I den Europeiska landskapskonventionen nämns den demokratiska landskapsbilden, det är inget som går att mäta. Det är en upplevelse.

- Jag tycker nog att om man ska ta fasta på den så får man respektera detta. De som har överklagat nämndens beslut upplever att de har blivit väldigt illa behandlade och det finns ett tillägg i deras överklagan om den demokratiska processen. Nu ska det överprövas och det ska bli intressant att höra vad nästa instans säger om det här. Vilken tyngd har landskapsbildsfrågorna? Jag har pratat med de som ansökt om bygglov och de räknar inte med att landskapsbilden ska ha någon juridisk betydelse och det är möjligt att det är så.

Gunilla tycker inte att företagen i sin ansökan om bygglov vid Lungsjön varit särskilt tydliga med att de två verken på Storberget skulle bli så dominerande i landskapsbilden. De hade ett dåligt fotomontage som inte gav en rättvisande bild och hon tycker att det varit alldeles för mycket fokus på de verk som är tänkta att stå på Nallberget.

- De här två bara slank med. Kommunen satsar gärna på vindkraft. Det ska bli en ny näring och nya arbetstillfällen. Det finns väldiga förhoppningar och förväntningar. Men man får inte tappa proportionerna, det handlar om två verk. Jag är övertygad om att lagstiftningen kommer att bli tydligare genom rättsfall.

Text: Cicci Wik

Läs om de båda ärendena, Flakberget och Lungsjön i korta drag på nästa sida >>

